

Valsts ieņēmumu dienests

Metodiskais materiāls

Ar iedzīvotāju ienākuma nodokli neapliekamie ienākumi

SATURS

1. Vispārīgie jautājumi.....	3
2. Ar nodokli neapliekamo ienākumu veidi.....	3
3. Ienākumi par kuriem nav jāmaksā algas nodoklis (darba ņēmēju neapliekamie ienākumi).....	16
4. Paziņojuma par fiziskai personai izmaksātajām summām iesniegšana VID. 19	
5. Neapliekamo ienākumu deklarēšanas pienākums	20
6. Saistošie normatīvie akti	23

1. Vispārīgie jautājumi

1. Metodiskais materiāls sniedz metodisku palīdzību fiziskajām un juridiskajām personām, piemērojot [likuma “Par iedzīvotāju ienākuma nodokli” \(turpmāk – likums\)](#) normas un nosakot ienākuma veidus, kas netiek ietverti gada apliekamajā ienākumā un netiek aplikti ar iedzīvotāju ienākuma nodokli (turpmāk – nodoklis).

2. Ar normatīvajiem dokumentiem, kas reglamentē nodokļa piemērošanu, var iepazīties internetā Valsts ieņēmumu dienesta (turpmāk – VID) tīmekļa vietnē www.vid.gov.lv.

2. Ar nodokli neapliekamo ienākumu veidi

3. Fiziskās personas gada apliekamajā ienākumā netiek ietverti un ar nodokli netiek aplikti šādi ienākumu veidi:

3.1. ienākumi no nodokļa maksātāja lauksaimnieciskās ražošanas un lauku tūrisma pakalpojumu sniegšanas, kā arī no sēņošanas, ogošanas, savvaļas ārstniecības augu un ziedu vākšanas vai nemedījamās sugas indivīda – parka vīngliemezis (*Helix pomatia*) – ieguves, ja tie nepārsniedz 3000 euro gadā.

Lauksaimnieciskā ražošana likuma izpratnē ir augkopības (arī koku stādu audzēšana, sēņu audzēšana, savvaļas ogu audzēšana), lopkopības (arī truškopība, putnkopība, biškopība un zvērkopība), iekšējo ūdeņu zivsaimniecības (zivju audzēšana privātajās ūdenstilpēs vai fiziskajai personai lietošanā nodotajās ūdenstilpēs) un dārzkopības (arī puķkopība, siltumnīcu saimniecība) produkcijas ražošana. Par nodokļa maksātāja saimniecības lauksaimnieciskās ražošanas produkciju likuma izpratnē uzskatāma augu vai dzīvnieku valsts produkcija, kas tiek realizēta sākotnējā (nepārstrādātā) veidā vai pēc pirmapstrādes. Nodokļa maksātāja saimniecībā pārdošanai sagatavotā lauksaimnieciskās ražošanas produkcija var būt ar augstāku pārstrādes pakāpi, ja visa pārstrāde (izņemot lopu kaušanu) ir veikta pašā saimniecībā.

Lauku tūrisma pakalpojumi likuma izpratnē ir lauku teritorijās vai lauku apdzīvotās vietās sniegtie viesu izmitināšanas pakalpojumi speciāli ierīkotās viesu izmitināšanas mītnēs vai citās pielāgotās telpās, kurās gultas vietu pamatskaits nepārsniedz 12 un gultas vietu papildu skaits nav lielāks par 6, kā arī ar tiem saistītie papildu pakalpojumi, kas balstās uz vietējiem kultūras un dabas resursiem.

Ar nodokli neapliekamie ienākumi ietver arī valsts atbalsta vai Eiropas Savienības atbalsta lauksaimniecībai un lauku attīstībai ietvaros saņemtus maksājumus. No aplikšanas ar nodokli atbrīvo 2013., 2014., 2015., 2016., 2017., 2018., 2019., 2020., 2021., 2022. un 2023.gadā saņemtās summas (pilnā apmērā),

kas izmaksātas kā valsts atbalsts lauksaimniecībai vai Eiropas Savienības atbalsts lauksaimniecībai un lauku attīstībai.

☞ **Noteikto fiziskās personas ienākumu no lauksaimnieciskās ražošanas un lauku tūrisma pakalpojumu sniegšanas neapliekamo apmēru – 3000 euro gadā – piemēro gada kopējiem ienākumiem no lauksaimnieciskās ražošanas un lauku tūrisma pakalpojumu sniegšanas, t.sk. sēņošanas, ogošanas, savvaļas ārstniecības augu un ziedu vākšanas vai nemedijamās sugas indivīda – parka vīngliemezis (*Helix pomatia*) – ieguves neatkarīgi no personas īpašumā esošo saimniecību skaita. Minētais noteikums attiecas arī uz individuālajiem komersantiem.**

3.2. dividendes, dividendēm pielīdzināms ienākums vai nosacītās dividendes, ja par aprēķinātajām dividendēm, dividendēm pielīdzināmu ienākumu vai nosacītajām dividendēm uzņēmuma līmenī no peļņas daļas, no kuras tiek maksātas dividendes, dividendēm pielīdzināms ienākums vai nosacītās dividendes, ja ir izpildīts viens no šādiem nosacījumiem:

- a) Latvijas Republikā ir samaksāts uzņēmumu ienākuma nodoklis saskaņā ar [Uzņēmumu ienākuma nodokļa likumu](#) (šo atbrīvojumu nepiemēro, ja uzņēmumu ienākuma nodoklis ir samaksāts saskaņā ar likumu “[Par uzņēmumu ienākuma nodokli](#)”),
- b) ārvalstī ir samaksāts uzņēmumu ienākuma nodoklis vai tam pielīdzināms nodoklis vai ārvalstī no dividendēm, dividendēm pielīdzināma ienākuma vai nosacītajām dividendēm ir ieturēts iedzīvotāju ienākuma nodoklis vai tam pielīdzināms nodoklis.

Atbrīvojums piemērojams arī dividendēm un dividendēm pielīdzināmajam ienākumam, ko izmaksā uzņēmumu ienākuma nodokļa maksātājs, ja minētais uzņēmumu ienākuma nodokļa maksātājs - dividenžu izmaksātājs - ir bijis tiesīgs par šo dividenžu un dividendēm pielīdzināmā ienākuma apmēru samazināt ar uzņēmumu ienākuma nodokli apliekamajā bāzē iekļautu dividenžu apmēru atbilstoši [Uzņēmumu ienākuma nodokļa likuma](#) nosacījumiem.

Atbrīvojumu piemēro dividendēm, ko izmaksā tonnāžas nodokļa maksātājs no peļņas, kuras aplikšanu ar uzņēmumu ienākuma nodokli vispārējā [Uzņēmumu ienākuma nodokļa likumā](#) noteiktajā kārtībā aizstāj tonnāžas nodoklis.

Atbrīvojumu nepiemēro dividendēm, par kurām uzņēmumu ienākuma nodokļa bāze ir samazināta saskaņā ar [Uzņēmumu ienākuma nodokļa likuma](#) nosacījumiem par akciju atsavināšanas ienākuma neiekļaušanu uzņēmumu ienākuma nodokļa bāzē.

Dividendes, kas tiek izmaksātas no peļņas, kura aplikta ar uzņēmumu ienākuma nodokli līdz 2017.gada 31.decembrim, 2018.un 2019.gadā aplik ar iedzīvotāju ienākuma nodokli, piemērojot 10 % nodokļa likmi.

3.2¹ likvidācijas kvota, ja ir izpildīts viens no šādiem nosacījumiem:

- a) Latvijas Republikā ir samaksāts uzņēmumu ienākuma nodoklis saskaņā ar [Uzņēmumu ienākuma nodokļa likumu](#),
- b) ārvalstī ir samaksāts uzņēmumu ienākuma nodoklis vai tam pielīdzināms nodoklis vai ārvalstī no likvidācijas kvotas ir ieturēts iedzīvotāju ienākuma nodoklis vai tam pielīdzināms nodoklis;

3.3. apdrošināšanas atlīdzības, kuras izmaksājušas Latvijas Republikā reģistrētas apdrošināšanas sabiedrības, kas nodibinātas un darbojas saskaņā ar [Apdrošināšanas un pārāpdrošināšanas likumu](#), kā arī citā Eiropas Savienības dalībvalstī vai Eiropas Ekonomikas zonas valstī reģistrētas apdrošināšanas sabiedrības, kas nodibinātas un darbojas saskaņā ar attiecīgās Eiropas Savienības dalībvalsts vai Eiropas Ekonomikas zonas valsts normatīvajiem aktiem, izņemot tās apdrošināšanas atlīdzības, kas izmaksātas atbilstoši:

3.3.1. dzīvības, veselības un negadījuma apdrošināšanas līgumam, kuru apdrošinātā interesēs noslēdzis darba devējs (vai cits apdrošinājuma ņēmējs – juridiskā persona), pienākot apdrošināšanas līgumā paredzētajam līguma beigu termiņam vai laužot līgumu pirms termiņa;

3.3.2. mūža pensijas apdrošināšanas līgumam (ar uzkrāto fondētās pensijas kapitālu atbilstoši [Valsts fondēto pensiju likumam](#)).

☞ Apdrošināšanas atlīdzības, kas izmaksātas gadījumos, ja apdrošināšanas prēmija ir bijusi iekļauta nodokļu maksātāja saimnieciskās darbības izdevumos, tiek ietvertas gada aplikamajā ienākumā.

3.4. apdrošināšanas atlīdzības, kas izmaksātas, iestājoties apdrošināšanas gadījumam attiecībā uz apdrošinātās personas dzīvību un veselību nelaimes gadījuma vai slimības dēļ, saskaņā ar dzīvības apdrošināšanas līgumu (tai skaitā ar līdzekļu uzkrāšanu) neatkarīgi no tā, kas ir noslēdzis apdrošināšanas līgumu;

3.5. papildpensijas kapitāls, kas veidojies no pašas fiziskās personas vai tās laulātā, vai ar to radniecībā esošo personu līdz trešajai pakāpei [Civillikuma](#) izpratnē veiktajām iemaksām privātajos pensiju fondos atbilstoši licencētiem pensiju plāniem un izmaksāts pensiju plānu dalībniekiem;

3.6. izložu un azartspēļu laimesti, ja laimesta (tā vērtības) apmērs (to kopsumma) taksācijas gada laikā nepārsniedz 3000 euro;

Piemērs

Fiziska persona piedalās loterijā un vinnē laimestu 4000 euro apmērā.

Laimesta izmaksātājs no pārsnieguma daļas 1000 euro ietur iedzīvotāju ienākuma nodokli.

3.7. ienākumi no Latvijas vai citas Eiropas Savienības dalībvalsts vai Eiropas Ekonomikas zonas valsts un pašvaldību vērtspapīriem.

☞ **Par ienākumiem no Latvijas Republikas vai citas Eiropas Savienības dalībvalsts, vai Eiropas Ekonomikas zonas valsts un pašvaldību parādzīmēm, kas nav apliekami ar nodokli, uzskata visu gūto ienākumu no šīm parādzīmēm, arī ienākumu no minēto parādzīmju atsavināšanas.**

3.8. normatīvajos aktos noteiktie no budžeta izmaksājami (paredzēti budžeta apropriācijā) pabalsti, arī no citu Eiropas Savienības dalībvalstu vai Eiropas Ekonomikas zonas valstu budžeta izmaksātie pabalsti, normatīvajos aktos noteiktā atlīdzība par aizbildņa pienākumu pildīšanu un atlīdzība par audžuģimenes pienākumu veikšanu, izņemot pārejošas darba nespējas pabalstus un pabalstus, kuru piešķiršanas pamats ir personas darba vai dienesta attiecības ar budžeta finansētu institūciju vai arī pienākumu pildīšana veltētā amatā, kurā persona iecelta, pamatojoties uz Saeimas, Ministru kabineta vai pašvaldības domes lēmumu, kā arī citi pabalsti, kas izmaksājami no Ministru kabineta noteiktajām biedrībām un nodibinājumiem.

☞ **Ja pabalstu piešķiršanas pamats ir tas, ka persona ir darba vai dienesta attiecībās ar iestādi vai institūciju, kas finansēta no budžeta, attiecīgās iestādes vai institūcijas izmaksājamiem pabalstiem netiek piemērots atbrīvojums, jo nav uzskatāms, ka tie ir no budžeta izmaksājami pabalsti.**

Piemērs

Fiziskai personai, kura likumā noteiktajā kārtībā iecelta par aizbildni, ir piešķirts un izmaksāts pabalsts aizbildnim par bērna uzturēšanu un atlīdzība par aizbildņa pienākumu pildīšanu.

Minētais pabalsts un atlīdzība ir ar nodokli neapliekams ienākums.

Piemērs

Fiziskai personai, kura nav darba attiecībās ar darba devēju (pašvaldību), pamatojoties uz Republikas pilsētas domes un novada domes deputāta statusa likuma 15.¹panta pirmo daļu piešķirts pabalsts divu minimālo algu apmērā.

Izmaksājot pabalstu bijušajām ievēlētajām personām, no izmaksājamā pabalsta ietur un budžetā iemaksā nodokli.

3.9. stipendijas, kas izmaksātas no budžeta, Ministru kabineta apstiprinātas biedrības vai nodibinājuma līdzekļiem vai no to starptautisko izglītības vai sadarbības programmu līdzekļiem, kurās līdzdalību ir apstiprinājis Ministru kabinets.

☞ **No aplikšanas ar nodokli atbrīvo atbilstoši [Bezdarbnieku un darba meklētāju atbalsta likumam](#) bezdarbnieka statusu ieguvušas fiziskās personas 2015., 2016., 2017., 2018., 2019. un 2020.gadā gūtos ienākumus no Eiropas**

Sociālā fonda darbības programmas “Cilvēkresursi un nodarbinātība” vai valsts budžeta līdzekļiem par aktīvajiem nodarbinātības pasākumiem, kurus Nodarbinātības valsts aģentūra kvalificējusi par stipendijām vai atlīdzībām.

3.9¹ stipendijas līdz 280 *euro* mēnesī, ko izglītojamam atbilstoši Ministru kabineta noteiktajai kārtībai, kādā organizē un īsteno darba vidē balstītas mācības, izmaksā komersants, iestāde, biedrība, nodibinājums, fiziskā persona, kura reģistrēta kā saimnieciskās darbības veicēja, kā arī individuālais uzņēmums, tai skaitā zemnieku vai zvejnieku saimniecība, un citi saimnieciskās darbības veicēji.

3.9² stipendijas, kuras izmaksātas studējošajam, kas apgūst medicīniskās izglītības programmu, izglītības programmas apguves veicināšanai, un kuras izmaksā no ārstniecības iestādes līdzekļiem.

3.10. mantojuma rezultātā gūtais ienākums;

3.11. konkursos un sacensībās saņemtās mantiskās un naudas balvas (prēmijas), kuru kopējā vērtība taksācijas gadā nepārsniedz 143 *euro*, un publiskos starptautiskos konkursos un starptautiskās sacensībās gūtās balvas un prēmijas, kuru kopējā vērtība gadā nepārsniedz 1423 *euro*, kā arī Baltijas Asamblejas balvu laureātiem izmaksātā naudas prēmija un Ministru kabineta balva.

Piemērs

*Sabiedrība piedalās pasākumā “Karjeras dienas”, lai popularizētu sevi kā darba devēju. Pasākuma dalībnieki piedalās sabiedrības rīkotā konkursā, atbildot uz dažādiem jautājumiem, kā rezultātā konkursa pareizās atbildes autoram tiek izlozēta balva 300 *euro* vērtībā.*

*Tā kā saņemtās balvas apmērs pārsniedz noteikto apmēru 143 *euro*, pārsnieguma summa 157 *euro* ir ar nodokli apliekams ienākums.*

3.12. uzturņa (alimenti);

3.13. summas, kas uz tiesas sprieduma pamata vai saskaņā ar notariālā akta veidā noslēgtu vienošanos par laulāto kopīgās mantas sadali saņemtas laulības šķiršanas sakarā;

3.14. atlīdzība likumdošanas aktos noteiktajā kārtībā par kaitējumu darbaspēju zaudējuma gadījumā, kas saistīts ar sakropļojumu vai citādu veselības bojājumu, kā arī apgādnieka zaudējuma sakarā;

3.15. darbinieka vai viņa radnieku (tuvinieku) nāves gadījumā darba devēja piešķirtais bērņu pabalsts, kura vērtība nepārsniedz 250,00 *euro*.

Piemērs

*Ja darba devējs izmaksā bērņu pabalstu darbinieka nāves gadījumā tā radniekam (tuviniekam), kurš nav darba ņēmējs pie konkrētā darba devēja, 300 *euro* apmērā, tad 250 *euro* neapliek ar nodokli, bet pārsnieguma summu 50 *euro* apliek ar nodokli.*

Ja darba devējs izmaksā bērū pabalstu savam darbiniekam tā radnieka nāves gadījumā, piemēram, 300 euro apmērā, tad darbiniekam 250 euro netiks aplikti ar nodokli, bet pārsnieguma summa 50,00 euro tiks aplikta ar nodokli, kā arī no šīs summas (50,00 euro) jāveic valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas.

3.16. palīdzība stihiskas nelaimes gadījumā vai citos ārkārtējos gadījumos, ja tā sniegta uz valsts vai pašvaldību pārvaldes institūciju lēmuma pamata;

3.17. kompensācijas izmaksas likumos un Ministru kabineta noteikto normu ietvaros, t.sk.:

3.17.1. saskaņā ar [Valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku atlīdzības likumu](#) amatpersonai, darbiniekam un profesionālā dienesta karavīram segtā mācību maksas daļa;

3.17.2. izglītības iestāžu pedagoģisko darbinieku tālākizglītības atbalsta fonda izmaksātās mācību maksas kompensācijas;

3.17.3. summas, ko darba devējs darbiniekam izmaksā sakarā ar darbiniekam piederoša personiskā transportlīdzekļa (kas atbilstoši darba līgumam tiek izmantots darba vajadzībām) nolietošanas un kas noteikta 0,04 euro apmērā par katru nobraukto kilometru, bet ne vairāk kā 57 euro mēnesī;

3.17.4. kompensācijas izmaksas ir arī Latvijas Olimpiskās vienības sportistu ēdināšanas izdevumi. Šo izdevumu apmēru aprēķina saskaņā ar Latvijas Olimpiskās vienības sportistu ēdināšanas izdevumu normām.

☞ **Latvijas Olimpiskās vienības sportistu ēdināšanas izdevumu normas (diennaktī vienam cilvēkam) noteiktas Ministru kabineta 2010.gada 21.septembra noteikumu Nr.899 “[Likuma “Par iedzīvotāju ienākuma nodokli”](#) normu piemērošanas kārtība” 12.pielikumā.**

3.18. komandējuma un darba brauciena izdevumu kompensācijas normas Ministru kabineta noteiktajā apmērā vai apmērā, kas noteikts valstī, kurā tiek veikti darba vai dienesta pienākumi (darba vieta atrodas citā valstī). Ministru kabineta 2010.gada 12.oktobra noteikumi Nr.969 “Kārtība, kādā atlīdzināmi ar komandējumiem saistītie izdevumi” ir pieejami VID tīmekļa vietnē www.vid.gov.lv sadaļā “Nodokļi” – [“Iedzīvotāju ienākuma nodoklis”](#) – “MK noteikumi”;

3.19. ar Ministru kabineta lēmumu noteiktā apgāde natūrā, kā arī summas, kas izmaksātas šīs apgādes vietā.

☞ **Paredzētā apgāde natūrā ir darba devēju – kuģu īpašnieku – nodrošinātā to zvejnieku un tirdzniecības kuģu komandu locekļu ēdināšana, kuri, pildot darba pienākumus, nepārtraukti atrodas uz kuģa vismaz 48 stundas. Kuģu komandu locekļu ēdināšana nav aizstājama ar kompensāciju naudā. Kuģa komandas viena locekļa ēdināšanas izdevumu norma diennaktī ir šāda:**

- a) septiņi *euro*, ja kuģis atrodas Latvijas Republikas ostā;
 b) summa, kas ekvivalenta septiņiem *euro*, ja kuģis atrodas reisā vai ārvalstu ostā.

3.20. atlīdzība par asiņu nodošanu un cita veida donorpalīdzību;

3.21. ienākumi no personīgā īpašuma (fiziskajai personai piederošas personiskai lietošanai paredzētas tādas kustamas lietas kā mēbeles, apģērbs un citas kustamas lietas) atsavināšanas, izņemot ienākumu no:

3.21.1. pārdošanai izgatavotas vai iegādātas lietas (ķermeniskas vai bezķermeniskas) pārdošanas;

3.21.2. kapitāla pieauguma un pārējā ienākuma no kapitāla;

3.21.3. metāllūžņu pārdošanas.

Piemērs

Fiziskā persona pārdeva savu personisko mantu (rakstāmgaldu) juridiskajai personai.

Fiziskās personas ienākumu no personiskās mantas (rakstāmgalda) pārdošanas neapliek ar nodokli.

Piemērs

Fiziskā persona pirms pieciem gadiem iegādājās akcijas par 1,42 euro. Šobrīd akcijas tiek pārdotas par 1,50 euro.

Akciju pārdošanas gadījumā ienākumu nosaka starpības veidā, no iegūto akciju atsavināšanas vērtības (1,50 euro) atņemot iegādes vērtību (1,42 euro), ienākumam piemērojot 15 procentu nodokļa likmi.

Piemērs

Fiziskā persona pārdod metāllūžņus uzņēmumam, kas nodarbojas ar metāllūžņu iepirkšanu atbilstoši licencei.

Uzņēmums ir atbildīgs par darījumiem ar fiziskām personām, un saskaņā ar likumu tam ir pienākums pārskaitīt valsts budžetā ienākuma nodokli 10 % apmērā no iepirkto metāllūžņu summas.

3.22. palīdzība, kas sniegta, pamatojoties uz arodbiedrības institūcijas lēmumu, no arodbiedrības naudas līdzekļiem, kuri veidojas no arodbiedrības biedru naudas maksājumiem un ārvalstu arodbiedrību ziedojumiem (dāvinājumiem), – 1000 *euro* gadā;

3.23. palīdzība naudā vai citās lietās, vai pakalpojuma veidā, kas, pamatojoties uz reliģiskās organizācijas vai tās iestādes institūcijas (amatpersonas) lēmumu, sniegta no reliģiskās organizācijas vai tās iestādes naudas līdzekļiem, – 1000 *euro* gadā;

3.24. preču un pakalpojumu loteriju laimesti.

☞ Minētā likuma norma ir attiecināma uz tiem preču un pakalpojumu loteriju laimestiem, kuri tiek izmaksāti (izsniegti) saskaņā ar Preču un pakalpojumu loteriju likumā noteikto kārtību.

Preču loterija ir spēle, kurā dalībnieki piedalās, veicot preču pirkumu, bet nemaksājot dalības maksu.

Pakalpojumu loterija ir spēle, kurā dalībnieki piedalās, noslēdzot pakalpojuma līgumu, bet nemaksājot dalības maksu.

Lai saņemtu loterijas atļauju, komersants iesniedz Izložu un azartspēļu uzraudzības inspekcijai iesniegumu, kuram pievieno:

1) informāciju par komersanta apstiprinātu preču vai pakalpojumu loterijas atbildīgo personu (norādot tās vārdu, uzvārdu, personas kodu, bet personām, kurām personas kods netiek piešķirts, – personu apliecinoša dokumenta izdošanas datumu, numuru un izdevējiestādes nosaukumu);

2) preču vai pakalpojumu loterijas noteikumus;

3) ar grāmatvedības dokumentiem apstiprinātu laimestos piedāvātās mantas vai nemantisko vērtību novērtējumu *euro*;

4) preču ražotāja, izplatītāja, pārdevēja vai pakalpojumu sniedzēja apliecinājumu par laimestu izmaksas garantijām.

Tikai atbilstoši Izložu un azartspēļu inspekcijas apstiprinātajiem preču vai pakalpojumu loterijas noteikumiem izmaksātais (izsniegtais) laimests ir uzskatāms par neapliekamu ienākumu.

3.25. palīdzība naudā vai citās lietās, vai pakalpojuma veidā, kas sniegta no sabiedriskā labuma organizācijas (izņemot reliģisko organizāciju) līdzekļiem, vai palīdzība, ko budžeta finansētas institūcijas, labdarības vai filantropiskas organizācijas sniegušas lietās, kurām piemērots atbrīvojums no muitas nodokļa, – 1000 *euro* gadā. Palīdzība naudā, kas saņemta no sabiedriskā labuma organizācijas ārstniecības izdevumu segšanai (tai skaitā lai nodrošinātu slimnieka un to pavadošās personas pārvietošanos līdz ārstniecības iestādei), gada apliekamajā ienākumā netiek ietverta un ar nodokli netiek aplikta, ja attiecīgās summas izlietojums ārstniecības mērķiem ir apliecināts ar attaisnojuma dokumentiem, ko uzglabā sabiedriskā labuma organizācija;

3.26. kompensācija par īres līguma izbeigšanu un dzīvojamo telpu atbrīvošanu denacionalizēta vai likumīgajam īpašniekam atdota nama īrniekam, kurš attiecīgajā namā dzīvojis līdz īpašuma tiesību atjaunošanai likumīgajam īpašniekam (viņa mantiniekam);

3.27. ienākums, kas gūts, sniedzot palīdzību vai slepeni sadarbojoties ar operatīvās darbības subjektiem;

3.28. uzturēšanas līdzekļi, kas saņemti no speciālās aizsardzības iestādes.

Piemērs

Operatīvās darbības subjekti Operatīvās darbības likumā noteikto uzdevumu izpildei konfidenciāli iesaista personas operatīvās darbības pasākumu veikšanā. Atbilstoši Personu speciālās aizsardzības likumam speciālās aizsardzības iestādēm

ir jānodrošina aizsargājamās personas dzīvības, veselības un citu likumisko interešu aizsardzība.

Turklāt speciālās aizsardzības iestādes pienākums ir nodrošināt ar uzturēšanas līdzekļiem aizsargājamo personu, kurai nav savu iztikas līdzekļu.

Fiziskai personai izmaksātie uzturēšanas līdzekļi ir ar nodokli neapliekams ienākums.

3.29. darba devēja darbiniekam piešķirts apbalvojums (arī atzinības raksts, goda raksts, pateicības raksts, diploms, medaļa, piemiņas kauss), kam nav atlīdzības nozīmes rakstura, bet ir morāla novērtējuma raksturs;

3.30. darba devēja dāvana, kas taksācijas gada laikā nepārsniedz 15,00 *euro*;

3.31. ienākums no nekustamā īpašuma atsavināšanas, kas nodokļa maksātāja īpašumā (no dienas, kad attiecīgais nekustamais īpašums reģistrēts zemesgrāmatā) ir ilgāk par 60 mēnešiem un vismaz 12 mēnešus pēc kārtas (minētajā 60 mēnešu periodā) līdz atsavināšanas līguma noslēgšanas dienai ir personas deklarētā dzīvesvieta (kas nav deklarēta kā nodokļa maksātāja papildu adrese). Ja nekustamais īpašums, kuru atsavina, ir mantots līgumiskā, testamentārā vai likumiskā ceļā no fiziskās personas, kuru ar nodokļa maksātāju saista laulība vai radniecība līdz trešajai pakāpei [Civillikuma](#) izpratnē, šīs panta daļas izpratnē uzskatāms, ka nekustamais īpašums ir nodokļa maksātāja īpašumā no dienas, kad attiecīgais nekustamais īpašums reģistrēts zemesgrāmatā kā mantojuma atstājēja īpašums;

3.32. ienākums no nekustamā īpašuma atsavināšanas, kas nodokļa maksātāja īpašumā (no dienas, kad attiecīgais nekustamais īpašums reģistrēts zemesgrāmatā) ir ilgāk par 60 mēnešiem un pēdējos 60 mēnešus līdz nekustamā īpašuma atsavināšanas dienai ir bijis nodokļa maksātāja vienīgais nekustamais īpašums. Ja nekustamais īpašums, kuru atsavina, ir mantots līgumiskā, testamentārā vai likumiskā ceļā no fiziskās personas, kuru ar nodokļa maksātāju saista laulība vai radniecība līdz trešajai pakāpei [Civillikuma](#) izpratnē, šīs panta daļas izpratnē uzskatāms, ka nekustamais īpašums ir nodokļa maksātāja īpašumā no dienas, kad attiecīgais nekustamais īpašums reģistrēts zemesgrāmatā kā mantojuma atstājēja īpašums;

3.33. ienākums no nekustamā īpašuma atsavināšanas, kas radies saistībā ar mantas sadali laulības šķiršanas gadījumā, ja vismaz 12 mēnešus līdz atsavināšanas līguma noslēgšanas dienai tas ir bijis abu laulāto deklarētā dzīvesvieta (kas nav deklarēta kā papildu adrese);

3.34. ienākums no [Sabiedrības vajadzībām nepieciešamā nekustamā īpašuma atsavināšanas likumā](#) noteiktajā kārtībā atsavināta nekustamā īpašuma, ja minētais īpašums ir nodokļa maksātāja īpašumā ilgāk par 60 mēnešiem (no dienas, kad attiecīgais nekustamais īpašums ir reģistrēts zemesgrāmatā) vai ja šis ienākums no jauna tiek ieguldīts funkcionāli līdzīgā nekustamajā īpašumā 12 mēnešu laikā pēc sabiedrības vajadzībām nepieciešamā nekustamā īpašuma atsavināšanas. Ja nekustamo īpašumu [Sabiedrības vajadzībām nepieciešamā nekustamā īpašuma atsavināšanas likumā](#) noteiktajā kārtībā kompensē ar citu nekustamo īpašumu, atsavinot šādas kompensācijas veidā iegūto nekustamo īpašumu, par tā iegādes

dienu uzskata dienu, kad zemesgrāmatā tika reģistrēts saskaņā ar [Sabiedrības vajadzībām nepieciešamā nekustamā īpašuma atsavināšanas likumu](#) atsavinātais nekustamais īpašums;

3.35. ienākums no nekustamā īpašuma atsavināšanas (attiecīgais nekustamais īpašums reģistrēts zemesgrāmatā kā nodokļa maksātāja vienīgais nekustamais īpašums), ja šis ienākums no jauna tiek ieguldīts funkcionāli līdzīgā nekustamajā īpašumā 12 mēnešu laikā pēc nekustamā īpašuma atsavināšanas vai arī pirms nekustamā īpašuma atsavināšanas.

☞ **Detalizētāka informācija par ienākumiem no nekustamā īpašuma atsavināšanas ir VID metodiskajā materiālā “Iedzīvotāju ienākuma nodoklis no nekustamā īpašuma atsavināšanas ienākuma”, kurš ir pieejams VID tīmekļa vietnē www.vid.gov.lv sadaļā “Nodokļi” –“[Iedzīvotāju ienākuma nodoklis](#)” – “Metodiskie materiāli”.**

3.36. dāvanas no fiziskajām personām:

3.36.1. pilnā apmērā – ja dāvinātāju ar nodokļa maksātāju saista laulība vai radniecība līdz trešajai pakāpei [Civillikuma](#) izpratnē. Minētā norma nav piemērojama, ja dāvanu dāvina saimnieciskās darbības ietvaros.

☞ **Radniecības pakāpes ir noteiktas Civillikuma 211.pantā.**

Piemērs

Tēvs uzdāvināja dēlam naudas summu 5000 euro. Dāvana ieskaitīta dēla kredītiestādes kontā. Dēlam no saņemtās dāvanas nodoklis nav jāmaksā.

3.36.2. līdz 1425 euro taksācijas gada laikā – ja dāvinātājs ir šī metodiskā materiāla 3.35.1.apakšpunktā neminēta fiziskā persona. Šī norma nav piemērojama, ja dāvanu dāvina fiziskā persona savas saimnieciskās darbības ietvaros, kā arī tad, ja fiziskā persona ir saņēmusi dāvanu ar atlīdzības raksturu [Civillikuma](#) izpratnē.

☞ **Ar nodokli netiek apliktas dāvanas līdz 1425 euro no viena dāvinātāja – fiziskās personas – taksācijas gada laikā. Ja dāvinājuma līgumā nav norādīta dāvanas (kustamas lietas, izņemot kapitāla aktīvus) vērtība, tad par tās iegādes vērtību uzskata dāvanas novērtējumu naudas izteiksmē pēc tirgus cenām, kādas ir bijušas spēkā dāvinājuma līguma noslēgšanas dienā, vai ņemot vērā sertificēta vērtētāja vai attiecīgās nozares speciālista vērtējumu.**

3.36.3. pilnā apmērā – neatkarīgi no tā, vai dāvinātāju ar nodokļa maksātāju saista laulība vai radniecība līdz trešajai pakāpei [Civillikuma](#) izpratnē, ja dāvinājums paredzēts un nodokļa maksātājs to izlieto, lai segtu savus izdevumus par augstākās izglītības un visu pakāpju profesionālās izglītības iegūšanu, izdevumiem par specialitātes (profesijas, amata, aroda) iegūšanu valsts akreditētās

Latvijas izglītības iestādēs, kā arī Eiropas Savienības dalībvalstu un Eiropas Ekonomikas zonas valstu mācību iestādēs vai apgūstot valsts akreditētās izglītības programmas;

3.36.4. pilnā apmērā – neatkarīgi no tā, vai dāvinātāju ar nodokļa maksātāju saista laulība vai radniecība līdz trešajai pakāpei [Civillikuma](#) izpratnē, ja dāvinājums paredzēts un nodokļa maksātājs to izlieto, lai segtu savus izdevumus par medicīnas un ārstniecisko pakalpojumu izmantošanu, izņemot kosmētiskās operācijas;

3.37. ienākums, kas gūts laika posmā no 2011.gada 1.janvāra līdz 2020.gada 31.decembrim aizdevuma (kredīta) saistību samazināšanas vai dzēšanas rezultātā, ja izpildīti visi minētie nosacījumi:

3.37.1. saistību atmaksa ir (vai saistību rašanās brīdī bija) nodrošināta ar nekustamā īpašuma hipotēku;

3.37.2. ienākuma guvējs saistības ir uzņēmis nolūkā nodrošināt sevi (vai savu ģimeni) ar dzīvošanai paredzētu nekustamo īpašumu un izmantojis šo aizdevumu nekustamā īpašuma iegādei, būvniecībai, rekonstrukcijai vai uzlabošanai;

3.37.3. ienākuma guvējs (attiecībā uz aizdevēju) nav un nav bijis ar uzņēmumu saistīta persona likuma "[Par nodokļiem un nodevām](#)" izpratnē;

3.37.4. aizdevēju un ienākuma guvēju nesaista laulība vai radniecība līdz trešajai pakāpei [Civillikuma](#) izpratnē.

Piemērs

2008.gada 25.februārī starp fizisko personu A kā aizņēmēju un AS "Swedbank" kā aizdevēju tika noslēgts aizdevuma līgums Nr.1, kura rezultātā fiziskajai personai A tika piešķirts aizdevums dzīvokļa iegādei. Kredīta saistības tika uzņemtas, lai nodrošinātu fiziskās personas A ģimeni ar dzīvošanai paredzētu nekustamo īpašumu.

2010.gada 21.maijā starp fizisko personu A kā aizņēmēju un AS "Swedbank" kā aizdevēju tika noslēgts aizdevuma līgums Nr.2, lai dzēstu fiziskās personas A saistību, kas izriet no 2008.gada 25.februāra aizdevuma līguma Nr.1.

Ienākumu no kredīta saistību dzēšanas neapliedz ar nodokli.

3.38. ienākums, kas gūts, [Maksātnespējas likumā](#) noteikto saistību dzēšanas procedūras ietvaros tiesai pieņemot lēmumu par parādnieka atbrīvošanu no atlikušajām parādu saistībām, kā arī ar pamatparādu saistītās dzēstās soda naudas, līgumsods vai nokavējuma procenti;

3.39 . ienākums, kas gūts, iestājoties noilgumam saistībai starp kreditoru un parādnieku, jo kreditors nav iesniedzis kreditora prasījumu [Maksātnespējas likumā](#) noteiktajā kārtībā;

3.40. ienākums, kas gūts aizdevuma (kredīta) dzēšanas rezultātā, ja atbilstoši [Patērētāju tiesību aizsardzības likumam](#) aizdevuma (kredīta) līgums paredz, ka nekustamais īpašums, kura iegādei tiek ņemts aizdevums (kredīts), kalpo par

pietiekamu nodrošinājumu tam, lai saistības pret aizdevēju varētu tikt dzēstas pilnā apjomā, un vienošanās par aizdevuma (kredīta) dzēšanu noslēgta rakstveidā;

3.41. uz tiesas sprieduma pamata no valsts budžeta izmaksājamās kompensācijas, kas nav saistītas ar darba attiecībām vai to pārtraukšanu vai nav kompensācijas par intelektuālo īpašumu un tiesībām uz to (autoratlīdzība, izpildītājlīdzība, zinātnes, literatūras un mākslas darbu, atklājumu, izgudrojumu un rūpniecisko paraugu autoru un viņu mantinieku honorāri) vai kompensācijas par tiesībām izmantot tiesības uz intelektuālo īpašumu;

3.42. uz valsts pārvaldes iestādes vai pašvaldības iestādes, citas atvasinātas publisko tiesību juridiskās personas vai publiskās aģentūras iestādes lēmuma vai tiesas nolēmuma pamata saskaņā ar [Valsts pārvaldes iestāžu nodarīto zaudējumu atlīdzināšanas likumu](#) izmaksājamais zaudējumu atlīdzinājums, kurš nav saistīts ar darba (dienesta) attiecībām vai to pārtraukšanu un kuram nav ienākuma gūšanas rakstura;

3.43. kompensācija, kas samaksāta cietušajam par radīto kaitējumu, pamatojoties uz tiesas nolēmumu vai brīvprātīgi kriminālprocesā;

3.44. saskaņā ar likumu “Par izziņas iestādes, prokuratūras vai tiesas nelikumīgas vai nepamatotas rīcības rezultātā nodarīto zaudējumu atlīdzināšanu” izmaksātais zaudējumu atlīdzinājums, kurš nav saistīts ar darba (dienesta) attiecībām vai to pārtraukšanu vai kuram nav ienākuma gūšanas rakstura;

3.45. atlīdzība par morālo kaitējumu, pamatojoties uz tiesas nolēmumu civillietā;

3.46. pabalsts likumos un Ministru kabineta noteikto normu ietvaros amatpersonas (darbinieka), karavīra ievainojuma, sakropļojuma vai citāda veselībai nodarīta kaitējuma gadījumā, kā arī karavīram veselības traucējuma gadījumā, ja tas gūts, pildot amata (dienesta, darba) pienākumus;

3.47. pabalsts likumos noteikto normu ietvaros Iekšlietu ministrijas sistēmas iestāžu un Ieslodzījuma vietu pārvaldes amatpersonas ar speciālo dienesta pakāpi ievainojuma, sakropļojuma vai citāda veselībai nodarīta kaitējuma gadījumā (izņemot arodslimību), ja tā cietusi nelaimes gadījumā, bet nav pildījusi ar dzīvības vai veselības apdraudējumu (risku) saistītus dienesta (amata) pienākumus;

3.48. pabalsts likumos noteikto normu ietvaros Iekšlietu ministrijas sistēmas iestāžu un Ieslodzījuma vietu pārvaldes amatpersonas ar speciālo dienesta pakāpi nāves gadījumā;

3.49. pabalsts likumos un Ministru kabineta noteikto normu ietvaros amatpersonas (darbinieka) nāves gadījumā, ja tā gājusi bojā, pildot amata (dienesta, darba) pienākumus, kuru izpilde ir saistīta ar risku, vai mirusi gada laikā pēc nelaimes gadījuma no tajā gūtajiem veselības traucējumiem;

3.50. pabalsts likumos un Ministru kabineta noteikto normu ietvaros karavīra nāves gadījumā, ja viņš gājis bojā, pildot dienesta pienākumus, vai miris gada laikā pēc nelaimes gadījuma no tajā gūtajiem veselības traucējumiem;

3.51. pabalsti par dienestu ārvalstīs Ministru kabineta noteikto normu ietvaros;

3.52. labums no darba devējam piederoša vai darba devēja rīcībā esoša vieglā pasažieru automobiļa izmantošanas, ja par šo automobili labuma gūšanas mēnesī ir samaksāts uzņēmumu vieglo transportlīdzekļu nodoklis;

3.53. atbalsts izmaksu segšanai Klimata pārmaiņu finanšu instrumenta projekta īstenošanai;

3.54. ienākums kas gūts, īstenojot akciju pirkuma tiesības, kuras darbiniekam, padomes vai valdes loceklim uz darba attiecību pamata piešķīris darba devējs vai kapitālsabiedrība, kas ir ar darba devēju saistīts uzņēmums likuma "[Par nodokļiem un nodevām](#)" izpratnē, ja akciju pirkuma tiesības piešķirtas atbilstoši akciju pirkuma tiesību īstenošanas plānam un īstenojas šādi nosacījumi:

3.54.1. akciju pirkuma tiesību minimālais turēšanas periods (periods no akciju pirkuma tiesību piešķiršanas dienas līdz dienai, kad darbinieks ir tiesīgs uzsākt akciju pirkuma tiesību īstenošanu) ir ne mazāks kā 36 mēneši;

3.54.2. akciju pirkuma tiesību turēšanas periodā (periods no akciju pirkuma tiesību piešķiršanas dienas līdz akciju pirkuma tiesību īstenošanas dienai) darbinieks ir darba attiecībās ar kapitālsabiedrību, kura piešķīrusi maksātājam akciju pirkuma tiesības vai ar kuru saistītais uzņēmums likuma "[Par nodokļiem un nodevām](#)" izpratnē nodokļa maksātājam ir piešķīris akciju pirkuma tiesības;

3.54.3. darba devējs ir iesniedzis VID informāciju par:

3.54.3.1. akciju pirkuma īstenošanas plānā iesaistītajam kapitālsabiedrībām;

3.54.3.2. darbiniekiem izvirzītajiem kritērijiem, lai tie kvalificētos dalībai akciju pirkuma tiesību īstenošanas plānā;

3.54.3.3. nosacījumiem, ar kādiem akciju pirkuma tiesību īstenošanas brīdī darbinieks var iegādāties akcijas;

3.54.3.4. akciju pirkuma tiesību īstenošanas plānā paredzēto minimālo akciju pirkuma tiesību turēšanas periodu;

3.54.3.5. iespējām īstenot akciju pirkuma tiesības, ja darba attiecības tiek izbeigtas;

3.54.3.6. darbinieka iespējām atsavināt piešķirtās akciju pirkuma tiesības vai iespējām akciju pirkuma tiesības mantot darbinieka nāves gadījumā;

3.54.3.7. akciju pirkuma tiesību īstenošanas nosacījumiem;

3.54.3.8. darbiniekiem, kas apstiprinājuši savu dalību akciju pirkšanas tiesību īstenošanas plānā.

3.55. ar brīvprātīgā darba veikšanu saistīto personificēto izdevumu kompensācijas, kuras brīvprātīgā darba veicējam atbilstoši brīvprātīgā darba līguma noteikumiem sedz brīvprātīgā darba organizētāji:

3.55.1. par ēdināšanu, viesnīcu (naktsmītņi), ceļa (transporta) izdevumiem, degvielu, apģērbu un apmācību — Ministru kabineta noteiktā sastāva un normu ietvaros un kuru kopējais apmērs taksācijas gada laikā (neatkarīgi no izmaksātāja) nepārsniedz 1000 *euro*,

3.55.2. par veselības un dzīvības apdrošināšanu pret nelaimes gadījumiem brīvprātīgā darba veikšanas laikā, ja normatīvie akti paredz brīvprātīgā darba organizētājam obligātu pienākumu nodrošināt šādu nelaimes gadījumu apdrošināšanu,

3.55.3 par civiltiesiskās atbildības apdrošināšanu attiecībā uz trešajām personām (izņemot sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligāto apdrošināšanu), ja normatīvie akti paredz brīvprātīgā darba organizētājam obligātu pienākumu nodrošināt šādas civiltiesiskās atbildības apdrošināšanu,

3.55.4. par veselības pārbaudēm, ja normatīvie akti paredz brīvprātīgā darba organizētājam obligātu pienākumu nodrošināt šādas veselības pārbaudes.

☞ Ar nodokli nav apliekamas ar brīvprātīgā darba veikšanu saistīto personificēto izdevumu kompensācijas, kuras brīvprātīgā darba veicējam atbilstoši brīvprātīgā darba līguma noteikumiem sedz brīvprātīgā darba organizētāji, šādā apmērā:

1. izdevumi, kuru kopējais apmērs taksācijas gada laikā (neatkarīgi no izmaksātāja) nepārsniedz 1000 *euro* (izņemot izdevumus par pakalpojumiem, kuru obligāta nodrošināšana ir noteikta saskaņā ar normatīvajiem aktiem):

1.1. par ēdināšanu – ne vairāk kā 6 *euro* par katru dienu;

1.2. par viesnīcu (naktsmītņi), ja ir iesniegti attiecīgos izdevumus apliecinoši attaisnojuma dokumenti – ne vairāk kā 57 *euro* par diennakti;

1.3. par ceļa (transporta) izdevumiem (izņemot izdevumus par degvielu), ja ir iesniegti attiecīgos izdevumus apliecinoši attaisnojuma dokumenti;

1.4. par degvielu, ja brīvprātīgā darba veicējs lieto viņa īpašumā vai valdījumā esošu transportlīdzekli, – ne vairāk kā 50 *euro* mēnesī;

1.5. par apģērbu, ja tas saistīts ar darbības specifiku vai norāda uz konkrētu atpazīstamību un piederību;

1.6. par apmācību, ja tā saistīta ar darbības specifiku un nav saistīta ar pamatizglītību, – ne vairāk kā 200 *euro* gadā;

2. izdevumi par pakalpojumiem, kuru obligāta nodrošināšana ir noteikta saskaņā ar normatīvajiem aktiem:

2.1. par veselības un dzīvības apdrošināšanu pret nelaimes gadījumiem brīvprātīgā darba veikšanas laikā, ja tā ir pamatota ar izdevumus apliecinošiem attaisnojuma dokumentiem;

2.2. par civiltiesiskās atbildības apdrošināšanu attiecībā uz trešajām personām (izņemot sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligāto apdrošināšanu), ja tā ir pamatota ar izdevumus apliecinošiem attaisnojuma dokumentiem;

2.3. par veselības pārbaudēm, ja tās ir pamatotas ar izdevumus apliecinošiem attaisnojuma dokumentiem.

3. Ienākumi par kuriem nav jāmaksā algas nodoklis (darba ņēmēju neapliekamie ienākumi)

4. Darba ņēmēju ienākumi, par kuriem darba devējam nav jāmaksā algas nodoklis, ir šādi:

4.1 darba devēja izdevumi, kas nepieciešami [Darba aizsardzības likuma 15., 22. un 25. pantā](#) noteikto darba aizsardzības prasību izpildei;

☞ **Darba devējs nodrošina obligātu veselības pārbaudi tiem nodarbinātajiem, kuru veselības stāvokli ietekmē vai var ietekmēt veselībai kaitīgie darba vides faktori, un tiem nodarbinātajiem, kuriem darbā ir īpaši apstākļi.**

Izdevumus, kas saistīti ar nodarbināto obligātām veselības pārbaudēm, sedz darba devējs.

Izdevumus, kas saistīti ar obligātām veselības pārbaudēm pirms darba tiesisko vai valsts civildienesta tiesisko attiecību uzsākšanas, pēc savstarpējas vienošanās sedz attiecīgā persona no saviem līdzekļiem vai darba devējs.

Tiem nodarbinātajiem, kuriem saskaņā ar normatīvajiem aktiem noteikta īpaša aizsardzība (personām līdz 18 gadu vecumam, grūtniecēm, sievietēm pēcdzemdību periodā, invalīdiem, nodarbinātajiem, kas iekļauti Darba aizsardzības likuma [7.panta](#) otrajā daļā minētajos sarakstos), atbilstoši darba vides riska novērtējumam, kā arī ārsta atzinumam ir tiesības uz darba devēja noteiktiem papildu atvieglojumiem.

4.2. darba devēja piešķirtie labumi un maksājumi, kas saistīti ar izdevumiem, kuri radušies darbiniekam sakarā ar darba pienākumu izpildi, kā arī maksājumi, ko darba devējs veicis, lai kompensētu darbinieka izdevumus, kas saskaņā ar likumu "[Par uzņēmumu ienākuma nodokli](#)" un likumu "[Par iedzīvotāju ienākuma nodokli](#)" attiecināmi uz darba devēja izdevumiem;

4.3. darba devēja segtie izdevumi:

4.3.1. par darbinieka apmācību, lai iegūtu, uzlabotu vai paplašinātu darbā, profesijā, amatā vai arodā nepieciešamās iemaņas un zināšanas (izņemot vispārējās izglītības iegūšanu un augstākās izglītības iegūšanu);

4.3.2. par darbinieka profesionālās sagatavotības paaugstināšanuursos un semināros;

4.3.3. par Iekšlietu ministrijas sistēmas iestādes vai Ieslodzījuma vietu pārvaldes amatpersonu ar speciālo dienesta pakāpi vai karavīru attiecīgās dienesta pienākumu izpildei nepieciešamās izglītības iegūšanu saskaņā ar [Valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku atlīdzības likumu](#);

4.3.4. par darbinieku veselības aprūpi un sociālo rehabilitāciju Ministru kabineta noteikto normu ietvaros;

4.4. izdevumi, ko darba devējs sedz, sešus mēnešus pēc darbinieka norīkošanas darbā uz citu darba devēja norādītu vietu veicot maksājumus par darbinieka iepriekšējā dzīvokļa īri un komunālajiem pakalpojumiem, ja darbinieka ģimene paliek iepriekšējā dzīvesvietā;

4.5. izdevumi, ko darba devējs sedz, sešus mēnešus pēc darbinieka norīkošanas darbā uz citu darba devēja norādītu vietu kompensējot starpību starp darbinieka iepriekšējā dzīvokļa īres un komunālo pakalpojumu maksājumiem un viņa dzīvokļa īres un komunālo pakalpojumu maksājumiem citā apdzīvotā vietā, uz kuru darba pienākumu dēļ darbinieks un viņa ģimene ir pārcēlušies pēc darba devēja norādījuma;

4.6. izdevumi par Iekšlietu ministrijas sistēmas iestādes vai Ieslodzījuma vietu pārvaldes amatpersonu ar speciālo dienesta pakāpi vai karavīru pārcelšanu dienesta interesēs uz citu apdzīvotu vietu, kompensējot dzīvojamās telpas īres un komunālo pakalpojumu maksājumus saskaņā ar [Valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku atlīdzības likumu](#);

4.7. to darbinieka izdevumu kompensācija, kas saistīti ar pārcelšanos uz citu dzīvesvietu Latvijā vai ārpus tās sakarā ar viņa iecelšanu citā amatā vai šādas iecelšanas izbeigšanu;

4.8. izdevumi, kas saistīti ar izklaides pasākumiem, ceļojumiem, ārstniecību, izglītību (arī darba devēja stipendijas), ēdināšanu un atspirdzinošu dzērienu iegādi, ja attiecīgie izdevumi nav sadalāmi personāli un ir iekļauti darba devēja apliekamajā ienākumā;

4.9. darba devēja dāvanas, kuru kopējā vērtība taksācijas gada laikā nepārsniedz 15,00 *euro*;

4.10. darba devēja darbiniekam piešķirtie apbalvojumi, kam nav atlīdzības nozīmes rakstura, bet ir morāla novērtējuma raksturs;

4.11. no nodokļa maksātāja ienākumiem, par kuriem maksā algas nodokli, izslēdz darba devēja apmaksātos darba koplīgumā noteiktos darbinieka ēdināšanas izdevumus, ja netiek pārsniegti 480 eiro gadā (vidēji 40 *euro* mēnesī) un darba devējs izpilda šādus nosacījumus:

4.11.1 darba devēja apmaksātie darba koplīgumā noteiktie visu darbinieku ēdināšanas izdevumi **nepārsniedz piecus procentus no darba devēja gada kopējā bruto algu fonda**;

4.11.2 darba devējs nodarbina **vismaz sešus darbiniekus**;

4.11.3 darba devējam pirmstaksācijas gada 15.decembrī saskaņā ar Valsts ieņēmumu dienesta administrēto nodokļu (nodevu) parādnieku datubāzē pēdējās datu aktualizācijas datumā esošo informāciju **nav nodokļu (nodevu) parādu** (tai skaitā valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu parādu), **kas kopsummā pārsniedz 150 *euro***;

4.11.4 darba devējs ar tādu kompetentas institūcijas lēmumu vai tiesas nolēmumu, kas stājies spēkā un kļuvis nepārsūdzams, pēdējo divu taksācijas gadu laikā **nav atzīts par vainīgu pārkāpumā**, kurš izpaužas kā:

- viena vai vairāku tādu valstu pilsoņu vai pavalstnieku nodarbināšana, kuri nav Eiropas Savienības dalībvalstu pilsoņi vai pavalstnieki, ja tie Eiropas Savienības dalībvalstu teritorijā uzturas nelikumīgi;

- personas nodarbināšana bez rakstveidā noslēgta darba līguma, ja nodokļu normatīvajos aktos noteiktajā termiņā nav iesniegtas ziņas par darba ņēmēja statusa iegūšanu;

- darbā notikuša nelaimes gadījuma neizmeklēšana atbilstoši normatīvo aktu prasībām vai slēpšana, ja šā nelaimes gadījuma rezultātā nodarbinātajam radušies smagi veselības traucējumi vai iestājusies nāve;

4.11.5 darba devējs ir **veicis saimniecisko darbību vismaz vienu pilnu kalendāra gadu** pirms taksācijas gada, kurā uzsāk atbrīvojuma piemērošanu attiecībā uz darbiniekiem;

4.11.6 darba devējam **nav pasludināts maksātnespējas process, nav apturēta tā saimnieciskā darbība vai tas netiek likvidēts.**

☞ **Gadījumā, ja darba devējs ir grupas uzņēmums un darba koplīguma nosacījumi attiecas uz visu uzņēmumu grupu, tad kritēriju par saimnieciskās darbības veikšanu pilnu kalendāra gadu pirms taksācijas gada attiecina uz visiem uzņēmumu grupas dalībniekiem kopumā.**

☞ **Gadījumā, ja netiek izpildīti minētie nosacījumi, darba devējam no saviem līdzekļiem jāsamaksā nodoklis par gada laikā nepamatoti izmantoto atbrīvojumu attiecībā uz darbinieku ēdināšanas izdevumiem.**

☞ **Gadījumā, ja darba devējs, kura darbiniekiem tiek piemērots nodokļa atbrīvojums attiecībā uz ēdināšanas izdevumiem, vairs neizpilda kādu no atbrīvojuma piemērošanai noteiktajiem kritērijiem, maksātājam piemēro minēto atbrīvojumu no taksācijas gada sākuma līdz mēnesim, kurā darba devējs atbrīvojuma piemērošanai noteiktos kritērijus ir izpildījis (proporcionāli mēnešu skaitam).**

☞ **Nodokļa atbrīvojumu attiecībā uz ēdināšanas izdevumiem nepiemēro, ja darba devējs ir valsts, pašvaldības, publiskas personas vai publiski privātā kapitālsabiedrība.**

4. Paziņojuma par fiziskai personai izmaksātajām summām iesniegšana VID

5. Par izmaksāto ienākumu, kas nav apliekams ar nodokli, ienākuma izmaksātājs nosūta VID paziņojumu par fiziskai personai izmaksātajām summām.

6. Paziņojumu par fiziskai personai izmaksātajām summām ienākuma izmaksātājs iesniedz VID reizi gadā, pēc taksācijas gada beigām līdz 1.februārim, norādot informāciju par kopējo taksācijas gada laikā gūto viena veida ienākumu.

7. Informācija ienākuma izmaksātājiem par paziņojumu iesniegšanu un ienākuma veida kodiem ir pieejama VID tīmekļa vietnē www.vid.gov.lv sadaļā “Iedzīvotāju ienākuma nodoklis” – “Metodiskie materiāli”.

5. Neapliekamo ienākumu deklarēšanas pienākums

8. Nodokļa maksātājam, kurš taksācijas gadā Latvijā ir guvis ar nodokli neapliekamos ienākumus, kuru kopējā summa pārsniedz 4000 *euro*, ir jāiesniedz VID gada ienākumu deklarācija.

9. Nodokļa maksātājs, kurš taksācijas gadā Latvijā ir guvis tikai tādus ienākumus, no kuriem iedzīvotāju ienākuma nodoklis ir ieturams izmaksas vietā, drīkst gada ienākumu deklarāciju aizpildīt pēc vienkāršotiem noteikumiem, lai deklarētu ar nodokli neapliekamos ienākumus.

10. Aizpildot gada ienākumu deklarāciju pēc vienkāršotiem noteikumiem, nodokļa maksātājam deklarācijā nav jānorāda informācija (piemēram, darba alga vai cits ienākums, no kura nodoklis ir ieturēts ienākuma izmaksas vietā), kura jau ir VID rīcībā.

11. Lai iesniegtu gada ienākumu deklarāciju, izmantojot VID Elektroniskās deklarēšanas sistēmu (turpmāk – EDS):

11.1. EDS darba logā “Sagatavot jaunu dokumentu” izvēlas darbību “No veidlapas”;

11.2. atvertajā logā “Gada ienākumu deklarācija” izvēlas “Sagatavot”;

Gada ienākumu deklarācija

Sagatavot [Atvērt dokumentu sarakstu](#)

Attaisnoto izdevumu dokumenti

Augšupielādē kases čeku un citu attaisnoto izdevumu pamatojuma dokumentus iekļaušanai gada ienākumu deklarācijā.

[Atvērt](#)

i Lūdzam ievērot, ka par katru kalendāra gadu jāiesniedz tikai viena gada ienākumu deklarācija.

- Ja nepieciešams veikt labojumus iesniegtajā gada ienākumu deklarācijā par 2018.gadu – lūdzam izveidot jaunu gada ienākumu deklarāciju par 2018.gadu, kurā automātiski tiks pielasīti iepriekš iesniegtās deklarācijas dati, veikt nepieciešamās izmaiņas vai papildinājumus un iesniegt deklarāciju kā precizējumu.
- Ja nepieciešams veikt labojumus iesniegtajā gada ienākumu deklarācijā par periodu līdz 2017.gadam (ieskaitot) – lūdzam to nokopēt, veikt labojumus izveidotajā kopijā un iesniegt šo kopiju kā precizējumu. Ja par vienu un to pašu kalendāra gadu Jums ir izveidotas vairākas gada ienākumu deklarācijas sagataves, lūdzam sarakstā atstāt vienu dokumenta versiju un pārējās izdzēst.

Iedzīvotāju ienākuma nodoklis var tikt pārrēķināts:

- 1) ja pilnā apmērā nav izmantots nodokļa atvieglojums par apgādībā esošo personu vai nodokļa papildu atvieglojumi personām ar invaliditāti, politiski represētām personām vai nacionālās pretošanās kustības dalībniekiem;
- 2) ja algas nodokļa grāmatiņā nav norādīta galvenā ienākumu gūšanas vieta;
- 3) atkarībā no piemērotās progresīvā iedzīvotāju ienākuma nodokļa likmes;
- 4) atkarībā no piemērotā gada diferencētā neapliekamā minimuma apjoma.

2018

Deklarācija par 2018.gadu vēl nav sagatavota un iesniegta.

[Sagatavot](#)

11.3. izvēlas gadu par kuru pildīt deklarāciju;

Gada ienākumu deklarācija

Izvēlieties gadu, par kuru iesniegsiet deklarāciju

2018

2017

2016

2015

11.4. izvēlas deklarācijas aizpildīšanas veidu “Detalizēti”

Gada ienākumu deklarācija

Izvēlieties deklarācijas aizpildīšanas veidu

Vienkāršoti

Iesniedziet deklarāciju, lai:

1) saņemtu pārmaksāto nodokli par:

- saviem un/vai savu ģimenes locekļu attaisnotajiem izdevumiem par ārstniecību un izglītību;
- veiktajiem ziedojumiem un dāvinājumiem;
- veiktajām iemaksām privātajos pensiju fondos;
- veiktajiem apdrošināšanas prēmiju maksājumiem atbilstoši dzīvības apdrošināšanas līgumam (ar līdzekļu uzkrāšanu);
- nepiemērotajiem nodokļa atvieglojumiem;

2) pārbaudītu vai izlīdzinātu nodokļa maksājumu par piemēro:

- progresīvo iedzīvotāju ienākuma nodokli;
- prognozēto neapliekamo minimumu.

Detalizēti

Iesniedziet, ja esat guvis(-usi):

- ienākumus ārvalstīs (t.sk. esat bijis(-usi) nodarbināts(-a) uz starptautiskos pārvadājumos izmantojama kuģa);
- ar nodokli neapliekamos ienākumus Latvijā vai ārvalstī, kas kopumā taksācijas gadā pārsniedza 4000 euro (piemēram, gūti ienākumi no personiskās mantas pārdošanas);
- ienākumus Latvijā vai ārvalstī, kas nav apliekami ar progresīvo nodokļa likmi (piemēram, ienākumus no dividendēm vai procentiem, ienākumus no augoša meža kokmateriālu pārdošanas vai nekustamā īpašuma iznomāšanas) un no kuriem nodoklis nav ieturēts ienākuma izmaksas vietā;
- citus ar nodokli apliekamus ienākumus, no kuriem izmaksas vietā nav ieturēts nodoklis.

Uzmanībul Izvēlieties šādu variantu, iespējams saņemt arī pārmaksāto nodokli.

11.3. deklarācijas formas logā tiks attēloti aizpildāmie pielikumi. Izvēloties attecīgo pielikumu tiks piedāvāta ievadforma.

Vienkāršotā versija

Detalizētā versija

Iesniedzamā informācija

D1

D1'

D2

D2'

D3

D3'

D4

D

Iesniedzamā informācija

Atzīmējiet sadaļas, kuras iesniegsiet ar šo deklarāciju

☒	D1 - Taksācijas gadā Latvijas Republikā gūtie ienākumi <i>Atzīmējiet, ja esat guvis/-usi ienākumus, kuriem piemēro progresīvo nodokļa likmi vai ar nodokli neapliekamos ienākumus.</i>
☐	D1' - Taksācijas gadā gūtie ienākumi, kuriem nepiemēro gada diferencēto neapliekamo minimumu un atvieglojumus <i>Atzīmējiet, ja esat guvis/-usi ienākumus, kuriem nepiemēro progresīvo nodokļa likmi (ienākumu no augoša meža kokmateriālu pārdošanas, nekustamā īpašuma iznomāšanas, ienākumam pielīdzināmos aizdevumus, kā arī dividendes, procentus u.c.).</i>
☐	D2 - Fiziskās personas (rezidenta) ārvalstīs gūtie ienākumi <i>Atzīmējiet, ja esat guvis ienākumus ārvalstīs.</i>
☐	D2' - Fiziskās personas (jūrnika) ārvalstīs gūtie ienākumi <i>Atzīmējiet, ja esat bijis nodarbināts uz starptautiskos pārvadājumos izmantojama kuģa.</i>
☐	D3 - Ienākumi no saimnieciskās darbības <i>Atzīmējiet, ja kārtojāt grāmatvedības uzskaiti vienkāršā ieraksta sistēmā.</i>
☐	D3' - Ienākumi no saimnieciskās darbības, ja nodokļa maksātājs kārtā grāmatvedību divkāršā ieraksta sistēmā <i>Atzīmējiet, ja kārtojāt grāmatvedības uzskaiti divkāršā ieraksta sistēmā.</i>
☐	D4 - Attaisnotie izdevumi par izglītību un ārstnieciskajiem pakalpojumiem <i>Atzīmējiet, ja vēlaties atgūt pārmaksāto nodokli: - pievienojot savus un/vai savu ģimenes locekļu (vecāku, laulātā, bērnu u.tml.) attaisnotos izdevumus par medicīniskajiem izdevumiem un izglītību; - un/vai pievienojot savus attaisnotos izdevumus par veiktajiem ziedojumiem un dāvinājumiem sabiedriskā labuma organizācijām un budžeta iestādēm vai politiskajai partijai.</i>
☒	D - Gada ienākumu deklarācija

[Atkārtoti pieprasīt datus no VID datubāzes](#)

Informācija EDS atjaunota 23.08.2018 14:50:44

Iesniedzamā informācija D1 D1' D2 D2' D3 D3' D4 D

Taksācijas gadā Latvijas Republikā gūtie ienākumi

(izņemot ienākumus no saimnieciskās darbības)

Ienākumu gūšanas vieta un veids			Bruto ieņēmumi	Neapliekamie ienākumi	Attaisnotie izdevumi			Izdevumi, kas saistīti ar ienākumu gūšanu	Apliekamie ienākumi, neatskaitot darba devēja veiktās iemaksas (2. - 3. - 4.c - 5.aile)	Avansā samaksātais (ieturētais) nodoklis
NMR kods vai personas kods	Ienākumu izmaksātāja nosaukums vai vārds un uzvārds	Ienākumu veids			Darba ņēmēja valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas	Iemaksas privātajos pensiju fondos un dzīvības apdrošināšanas prēmijas	Autoru izdevumi			
1a	1b	1c	2	3	4a	4b	4c	5	6	7
1 00000011111	Andris Pircējs	22	50000,00	50000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2									0,00	
3									0,00	
4									0,00	
5									0,00	
Kopā			50000,00	50000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

6. Saistošie normatīvie akti

12. Likums "[Par iedzīvotāju ienākuma nodokli](#)".

13. Ministru kabineta 2010.gada 21.septembra noteikumi Nr.899 "[Likuma "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" normu piemērošanas kārtība](#)".